

- N.B. :** (1) Attempt **all** questions.
 (2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
 (3) **Tie** the answerbooks of **both** the sections **together**.

Section I

1. What do you mean by Public Policy ? What agreements are against Public Policy ? **14**
Or

Write short notes on any **three** of the following :-

- Contingent Contracts
- Tender of Performance
- Ways of Discharge of Contract
- Quantum Merit
- Quasi Contracts.

2. What are the rights of Surety ? State how a surety can be discharged. **12**
Or

Write short notes on any **two** of the following :-

- Contract of Indemnity
- Duties of Bailor
- Lien
- Duties of Agent.

3. State various essential ingredients of a sale in detail. **12**
Or

Write short notes on any **two** of the following :-

- Types of goods
- Difference between conditions and warranties
- Auction sale
- Doctrine of 'Caveat Emptor'.

4. What is 'Promissory Note' ? State its various ingredients. **12**
Or

Write short notes on any **two** of the following :-

- Crossing of a cheque
- Endorsements in blank
- Payment-in-due-course
- Bill of Exchange.

Section II

5. Define a Company and distinguish it from the Partnership firm. **15**
Or

Write short notes on any **three** of the following :-

- Company limited by shares
- Articles of Association
- Government Company
- Objective clause of memorandum of Association
- Prospectus.

6. Define partnership and state its essential features. **13**
Or

Write short notes on any **two** of the following :-

- Partnership-at-will
- Duties of a Partner
- Goodwill
- Dissolution of a Firm.

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवा.
 (२) दोन्ही विभागांच्या उत्तर पत्रिका एकत्र जोडाव्यात.
 (३) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. "जेव्हा दोन किंवा अधिक व्यक्ती एकाच बाबीवर एकाच विचाराने सहमत होतात तेव्हा त्या व्यक्तींची संमती १४ आहे असे समजले जाते". या विधानाचे स्पष्टीकरण करा व उदाहरणे द्या.
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :-
 (अ) व्यर्थ ठराव. (ब) घटनावलंबी करारासंबंधीचे नियम.
 (क) करार पूर्ततेची जबाबदारी दुसऱ्यावर सोपविणे. (ड) कराराचे नूतनीकरण
 (इ) तदृश्य करार किंवा करार सदृश्य संबंधाचे प्रकार.
२. नुकसान भरपाईच्या कराराची चर्चा करा. नुकसान भरपाई गृहीताचे (Indemnity Holder) अधिकार कोणते ? १२
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-
 (अ) सह जामीनदार. (ब) निक्षेप दात्याची कर्तव्य.
 (क) तारण (Pledge). (ड) प्रतिबंधाद्वारे प्रतिनिधित्व (Agency by stoppel).
३. वस्तू किंवा माल (Goods) या संज्ञेची व्याख्या द्या. उदाहरणे देऊन विविध प्रकारच्या वस्तूंची चर्चा करा. १२
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-
 (अ) विक्रीचा ठराव (Agreement to Sell). (ब) गृहीत प्रमुख व दुय्यम अटीचे प्रकार.
 (क) खरेदीदार सावधान तत्त्व (Doctrine of 'Caveat Emptor'). (ड) अदन्त विक्रेता (An Unpaid Seller).
४. हुंडीची व्याख्या द्या. कोणकोणत्या बाबतीत हुंडी वचन चिठ्ठी पेक्षा वेगळी आहे ? १२
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-
 (अ) पृष्ठांकन (Indorsement). (ब) सादर न करण्याचे परिणाम.
 (क) सशर्त स्वीकृती. (ड) चेकचे प्रकार.

विभाग २

५. कंपनी म्हणजे काय ? त्याच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. १५
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :-
 (अ) कंपनी न नोंदविल्यास होणारे परिणाम.
 (ब) प्रमुख व दुय्यम कंपनी.
 (क) मर्यादे पलिकडील कृतीची तत्त्वे (Doctrine of ultra vires).
 (ड) सूचना गृहीत धरण्याचे तत्त्व (Principle of constructive notice).
 (इ) सभासद व भागधारक.
६. भागीदारी संस्थेच्या विसर्जनाच्या विविध पद्धतींची चर्चा करा. १३
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-
 (अ) भागीदारी संस्थेची मालमत्ता. (ब) भागीदाराची कर्तव्ये.
 (क) तोतया भागीदाराची जबाबदारी. (ड) भागीदारीचे सूचित अधिकार.
७. महाराष्ट्र सहकारी कायदा, १९६० मधील सोसायटीच्या नोंदणी संबंधीच्या तरतूदी सांगा. १२
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-
 (अ) गृहनिर्माण संस्था. (ब) सभासदत्त्वाची समाप्ती.
 (क) व्यवस्थापन समिती बरखास्त किंवा रद्द करणे. (ड) सहकारी न्यायालयाची रचना.
८. ग्राहक तंटा म्हणजे काय ? तक्रार केव्हा व कोण करू शकतो ? १०
किंवा
 संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-
 (अ) केन्द्रिय ग्राहक संरक्षण मंडल. (ब) ग्राहकाचे अधिकार.
 (क) अनुचित व्यापारी प्रथा. (ड) जिल्हा न्यायालय.